

פקודת החברות / ל"ג בעומר תש"א

(פרק ראשון: הנחות כלליות)

1. מגמתו היסודית של ה"א"ר. הוא להקיף את כל בוגרי הישוב העברי, איש ואשה, ולהכשיר את הנוער לתפקידי ההגנה, אולם מטרתו הישירה והדחופה היא להקים בכל זמן את הכח הדרוש לבצוע תכניות ההגנה הקיימות או. לפי הנחות של תכנית ההגנה א' 1941 יצטרך ה"א"ר. להעמיד במקרה של מלחמה כח צבאי בעצמה של 30 אלף איש לערך. כח זה יצטרך להתגייס תוך תקופה מסוימת מיום פרוץ המלחמה — תקופה שארכה תלוי בקצב המלחמה, היקפה וצורתה.

2. אפיו ההתנדבותי והחשאי של ה"א"ר. וצמצום האמצעים הכספיים שיועמדו לרשותו — גורמים להאטת קצב הגיוס. מאידך גיסא, אפיה של המלחמה המשוערת ידרוש קצב נמרץ מאוד של מפעלי הגיוס ושל "הריכוזים האסטרטגיים". נגוד זה מחייב הרכב של חברי ה"א"ר. אשר יתבסס בראש ובראשונה על האוכלוסיה המקומית בכל נקודה ונקודה הנחשבת כאזור הספר מבחינה הגנתית. מכאן גובע ההכרח בדליה מקסימלית של היכולת המלחמתית מכל מקום ומקום. ז.א. שעל ה"א"ר. להכיל במסגרתו את מכלול האוכלוסיה המוכשרת לתפקידי ההגנה בכל מקום ומקום, להכשיר אותה ולהחזיקה כ"חיל-מצב". חיל זה יהיה נכון בכל עת להתיצב בהתנגשות הראשונה לתפקיד כפול:

א. לבלום את המחלומות הראשונות בשיטות הגנה פעילה;
ב. לתת שהות מספיקה להביא תגבורת מהסביבה וממקומות מרוחקים יותר. את מלאי הכחות בשביל תגבורת יש לארגן ביחד בערים וביושבים מרובי האוכלוסים, נוסף על היחידות שתהוינה את "חיל-המצב" לצרכי ישובים אלה עצמם.

3. החזקה קבועה של חברים ב"א"ר. תכלית כפולה לה:

א. להכשיר, לחנך ולאמן את החברים בומך-שלום לתפקידי ההגנה בהתאם לתכניות מסוימות;
ב. לשמור על אלה שסיימו את הכשרתם במבנה ארגוני כזה, אשר יאפשר את גיוסם והפעלתם הנכונה, היעילה, המהירה והמתוכנת לכשתפרץ מלחמה.

בהתחשב בהגבלות תקציביות, בשפלי ההבנה לצרכי ההגנה בומך-שלום ובקשיים החוקיים לנהל אימונים בקנה-מידה גדול, תחנך החזקות חברים במספר מצומצם בלבד, לשם מלוי התפקיד הראשון. אולם התפקיד השני מחייב החזקות מספר מכלילי של חברים באופן קבוע, כי בלעדי זאת לא יתכן גיוס מוצלח בשעה שתפרץ מלחמה.

4. מן האמור יש להסיק כי החברות הקבועה ב"א"ר. הוא צורך אובייקטיבי מוחלט מבחינת כושר ההגנה. אילו היתה החברות ב"א"ר. מושתתת על שרות-חובה כבכל מדינה סדירה, אזי היה צורך זה מתמלא על נקלה. בתנאינו החברות ב"א"ר. תלויה בהתנדבות האישית, בהכרחו הלאומית ובנכונותו לשרות לאומי של כל פרט ופרט. חכונות נפשיות אלו אצל היחיד תלויות שוב באיורה הציבורית השוררת בקרב הישוב העברי בכלל ובמתחיותו לעניני ההגנה בפרט, וכן בגורמים המשתנים והולכים מזמן לזמן. נמצא, איפוא, שאם לדרוש מכל חבר וחבר ב"א"ר. סדרת חובות מכליליות, אחידה ושווה, או מספר החברים ב"א"ר. יהא במצב של תנודה מתמדת, וקרוב לודאי שבזמן שלום לא יגיע למספר הדרוש עפ"י תכנית ההגנה. החברות ב"א"ר. בצורתה הארגונית צריכה לכן להיות גמישה; החברים יתחלקו לסוגים אחדים, אשר לכל אחד מהם סדרת חובות מיוחדת משלו. על חברים חדשים הנמצאים בתקופת ההכשרה יוטלו יותר חובות מאשר על חברים ותיקים שסיימו כבר את הכשרתם. יותר חובות יוטלו על חברים בגודלי ה"ח"ש מאשר על חברי יחידות ה"ח"ש. בהתאם להבדלי התפקידים והתכונות האובייקטיביות (גיל). סוגי החברות וסדרת החובות לכל סוג יוגדרו להלן.

5. עקרון החשאיות, אחת האשיות של ה"א"ר. סותר את המגמה להפוך את ה"א"ר. לתנועה המונית המכילה רבבות אנשים. אולם גם בשטח זה נחוצה גמישות ידועה. לא כל פעולות ההגנה דורשות מדה שזה של חשאיות. יתר על כן, ישנה שורה של פעולות בשטח ההגנה שאפשר בתנאים מסוימים לבצען באופן גלוי לגמרי, לשם כך נקבעות בפקודה זו שתי מסגרות ארגוניות מקבילות, האחת גלויה וליגלית: — (א), והשניה חשאית וסודית בהחלט: ארגון ההגנה העברי (א').

6. ה"א"ר. יתנהל לפי תקנון רשמי, שיקבע ע"י הפיקוד העליון. מבנה ה"א"ר. וחלוקתו לסניפים יהיו מקבילים למבנה הארצי של ה"א"ר. מינואר 1941. ה"א"ר. ישמש מכשיר בידי ה"א"ר. לשם ביצוע פעולות שונות אשר עקרון הסודיות אינו חל עליהן. על כל חבר ה"א"ר. להרשם כחבר ב"א"ר. אולם לא כל חברי ה"א"ר. יתקבלו כחברים גם ל"א"ר.

7. ההרכב, המכסה והחלוקה של הכח המלחמתי כולו בארץ נקבעים על-ידי הפ.ה.ע. בהתאם לתכנית ההגנה ולמבנה הארצי. מפקדי הגלילות והמחוז הנפרד אחראים בפני הפיקוד העליון:

א. לשלמות ההרכב והמכסה שנקבעו בשביל מרחב פקודם, להחזקה ארגונית נכונה של כחות אלה, לקיום קשר מתמיד וסדיר עם חברי ה"א"ר. ולהפעלתם;
ב. להשלמת ההרכב והמכסה במרחב פקודם ע"י גיוס חברים חדשים ל"א"ר. בהתאם לתכנית ולתקנות רישום החברים וחילום.